



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 341/2018-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Trokanom, Májkova 3, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13 C 47/2015-176 z 9. novembra 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED] – [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], správkyne konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED] – [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 47/2015-176 z 9. novembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako žalovaná účastníčkou konania na okresnom súde, v ktorom sa žalobcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Na základe späťvzatia žalobného návrhu žalobcov v celom rozsahu okresný súd uznesením č. k. 13 C 47/2015-144 z 24. januára 2017 konanie zastavil a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania. O trovách konania rozhodol okresný súd uznesením č. k. 13 C 47/2015-156 z 9. augusta 2017, vydaným vyšším súdnym úradníkom, tak, že žalobcov zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej trovy vo výške 985,25 €. Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že jej vyhovel a trovy konania, ktoré boli žalobcovia povinní spoločne a nerozdielne nahradiť znížil na sumu 113,58 €.

3. Sťažovateľka v prvom rade namieta, že pri podaní sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 47/2015-156 z 9. augusta 2017 boli žalobcovia zastúpení [REDAKOVANÉ]. V predmetnom konaní ale išlo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a nie o spotrebiteľský spor, preto sa sťažovateľka domnieva, že ak boli žalobcovia zastúpení spotrebiteľským združením, sťažnosť bola podaná neoprávnenou osobou. Sťažovateľka poukázala aj na § 89 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) a na možnú nespôsobilosť zastúpenia spotrebiteľským združením mimo spotrebiteľských sporov vzhľadom na obavu z možného pokútnictva v prípade zastupovania vo viacerých konaniach. Sťažovateľka preto zastáva názor, že sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 47/2015-156 z 9. augusta 2017 mala byť okresným súdom zamietnutá ako nedôvodná v zmysle § 250 ods. 1 CSP.

4.1 Druhým okruhom námietok sťažovateľka napáda názor okresného súdu, podľa ktorého v danom prípade bolo možné predmet konania oceniť alebo zistiť iba s nepomernými ťažkosťami, preto určil výšku náhrady trov právneho zastúpenia v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého je základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Podľa sťažovateľky bola hodnota predmetu sporu konajúcemu súdu jednoznačne relevantne preukázaná predložením znaleckého posudku č. 63/2008 z 24. júna 2008 znalca [REDAKOVANÉ] z odboru stavebníctva, odvetvia pozemných stavieb a odhadu hodnoty nehnuteľností, ktorým bola hodnota dotknutých nehnuteľností ocenená sumou 109 539,93 € (3 300 000 Sk).

4.2 V prípade, pokiaľ mal okresný súd pochybnosti o možnosti použitia žalovanou predloženého znaleckého posudku na určenie hodnoty predmetu sporu a zároveň by nepovažoval vyhotovenie nového znaleckého posudku za účelné, sťažovateľka poukazuje na možnosť postupu podľa § 264 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.

5. Sťažovateľka tvrdí, že postup okresného súdu pri určení trov konania bol v rozpore so zákonom, napadnuté rozhodnutie bolo arbitrárne, nespravodlivé a v rozpore s judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 119/2012, II. ÚS 478/2014). Tým, že napadnuté uznesenie okresného súdu malo za následok výrazné zníženie priznanej náhrady trov právneho zastúpenia, sťažovateľke bola spôsobená finančná ujma, a preto okrem porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces sťažovateľka namietala aj porušenie ústavného práva vlastníť majetok.

6. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Okresný súd Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/47/2015 Uznesením sp. zn. 13C/47/2015-176 zo dňa 9. 11. 2017 porušil základné práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., ako aj podľa čl. 36 ods. 1 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 13C/47/2015-176 zo dňa 9. 11. 2017 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške 312,34 Eur (v zmysle § 11 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov t.j. 147,33 Eur za 1 úkon právnej služby + režijný paušál vo výške 8,84 Eur, čo predstavuje za dva úkony v roku 2017: prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie spolu celkom 312,34 Eur), ktoré je Okresný súd Rimavská Sobota povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie právneho zástupcu sťažovateľa. JUDr. Jurajovi Trokanovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

15. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvoria obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

16. Podľa § 89 ods. 1 CSP strana sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 89 ods. 2 CSP ak zvoleným zástupcom podľa odseku 1 nie je advokát, súd uznesením, ktoré doručí zastúpenej strane, rozhodne, že zastúpenie podľa odseku 1 nepripúšťa, ak zástupca zjavne nie je spôsobilý na riadne zastupovanie alebo ak ako zástupca vystupuje vo viacerých konaniach.

18. Podľa § 264 ods. 1 CSP ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku, zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.

19. Podľa § 264 ods. 2 CSP rovnako sa postupuje aj vtedy, ak hodnotu podľa odseku 1 síce možno zistiť znaleckým posudkom, avšak náklady na jeho vypracovanie sú v zjavnom nepomere k predmetu sporu, alebo ak má byť znalecký posudok vykonaný len na účely vyrubenia súdneho poplatku.

20. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť

hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

21. K porušeniu už označených práv došlo podľa sťažovateľky tým, že okresný súd rozhodoval o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o trovách konania, ktorú podala protistrana sťažovateľky v predmetnom konaní nezákonne zastúpená združením na ochranu spotrebiteľov, hoci nešlo o spotrebiteľský spor, a tiež tým, že okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania neprihliadol na sťažovateľkou predložený znalecký posudok a ani neurčil hodnotu nehnuteľností (predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam) odhadom podľa § 264 ods. 1 CSP, ale pri určení výšky náhrady trov konania postupoval podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.

22. Ústavný súd na posúdenie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky preskúmal odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Znalecký posudok je platný pre dátum, v ktorom bol vyhotovený. Znamená to, že závery znaleckého posudku (v tomto prípade všeobecnú hodnotu nehnuteľností) nie je možné použiť pre preukázanie hodnoty nehnuteľností, t.j. hodnoty sporu nekonečne dlho. Možno konštatovať, že všeobecná hodnota stanovená v znaleckom posudku je „platná“ v tom období, v ktorom nedošlo k zmene faktorov, ktoré vplyvajú na stanovenie hodnoty nehnuteľností. Keďže faktorov, ktoré vplyvajú na všeobecnú hodnotu je veľa, nebude platnosť všeobecnej hodnoty a tým aj znaleckého posudku dlhá. Táto doba je skôr závislá od času, ktorý akceptuje inštitúcia (orgán verejnej moci, fyzické a právnické osoby...), pre ktorej potreby je znalecký posudok vypracovaný (samozrejme pri stave, keď nedošlo k výrazným zmenám na nehnuteľnosti alebo na trhu s nehnuteľnosťami). Bežne sa táto doba pohybuje do 1 roka. Z hľadiska výpočtov, ktoré sú potrebné na stanovenie všeobecnej hodnoty by aj v prípade „zmrazenia“ technického stavu nehnuteľnosti (tzn. nedošlo by k stavebným zmenám a pod.) a trhu s nehnuteľnosťami (čo je prakticky v dnešnej dobe nemožné) je najdlhšia doba, počas ktorej by sa výpočet nezmenil doba rovná perióde aktualizácie koeficientu vývoja cien stavebných prác a materiálov v stavebníctve (vydáva štatistický úrad Slovenskej republiky), pričom tento sa aktualizuje po kvartáloch (s 3 mesačným oneskorením). Súd pri určovaní odmeny za jeden úkon právnej služby

postupoval teda v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. MS SR č 655/2004 Z. z. priznal právnenému zástupcovi žalovanej za jeden úkon právnej služby odmenu vo výške jednej trinástiny výpočtového základu. Táto je daná v prípade, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Nepomernými ťažkosťami pri zisťovaní hodnoty veci alebo práva v peniazoch sa tu má na mysli taký stav, kedy by z dôvodu stanovovania hodnoty veci či práva došlo k vzniku neprimeraných nákladov. V tomto štádiu konania by bolo neúčelné, aby bol vypracovaný ďalší znalecký posudok za účelom oceňovania nehnuteľnosti, keďže konanie v predmetnej veci je už právoplatne skončené.»

23. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

24. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu trov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne vecou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

25. Ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že sťažovateľka sa uchádzala o ústavnú ochranu svojich práv sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v právnej veci, ktorej predmetom je zníženie priznanej náhrady trov konania o sumu 871,67 €. Z tohto hľadiska ide nepochybne o právnu vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 422 ods. 1 písm. a) CSP, z ktorého vyplýva neprípustnosť dovolania, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada (obdobné ustanovenie obsahoval aj Občiansky súdny poriadok v prvej vete § 238 ods. 5, podľa ktorej dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy). Za okolností, keď Civilný sporový poriadok (obdobne ako predtým Občiansky sporový poriadok) vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, je proti logike pripustiť, aby porovnateľná vec bola predmetom ústavného prieskumu. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takýchto veciach prichádza do úvahy taktiež iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré by mohli mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015, I. ÚS 56/2017), resp. v prípadoch, ak pôjde o takú intenzitu zásahu, ktorá kolide s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd (pozri nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1996/13, bod 27).

26. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému okresný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie okresného súdu spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom

(procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

27. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah a predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to obzvlášť v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). V danej veci preto ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľka domáhala v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenie o porušení iných ustanovení (konkrétne práv podľa čl. 11 dohovoru, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 37 ods. 2 listiny priamo označených v texte sťažnosti), ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

28. Okresný súd v napadnutom uznesení dostatočne zdôvodnil, prečo neprihliadol pri ocenení predmetu sporu pre účely náhrady trov konania na sťažovateľkou predložený znalecký posudok. Predmetný posudok bol neaktuálny, keďže bol vyhotovený v roku 2008 a spor na okresnom súde, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, sa začal podaním žaloby 5. decembra 2014. Medzitým bol sporný pozemok predmetom stavebnej uzávery a ďalšej obmedzujúcej regulácie podľa medzičasom prijatého zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve (sporné nehnuteľnosti sa nachádzajú v ochrannom pásme priľahlého pohrebiska). Okresný súd podľa názoru ústavného súdu neignoroval ani sťažovateľkou uvedenú judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 119/2012, II. ÚS 478/2014), pretože nespochybňoval, že v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam predstavuje

hodnota sporných nehnuteľností základ pre určenie tarifnej hodnoty náhrady trov právneho zastúpenia. Avšak s ohľadom na stav konania vo veci samej (konanie bolo zastavené pre späťvzatie žaloby), pričom v konaní nebol vyhotovený aktuálny znalecký posudok na hodnotu predmetných nehnuteľností, okresný súd nemal k dispozícii relevantne určenú hodnotu sporných nehnuteľností, a teda nemohol podľa nej stanoviť ani sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Okresný súd preto pri určení sadzby tarifnej odmeny pri určení náhrady trov právneho zastúpenia postupoval podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Je síce pravda, že okresný súd neuviedol, prečo pre účely určenia výšky náhrady trov konania právneho zastúpenia neurčil hodnotu sporného nároku odhadom podľa § 264 ods. 1 CSP, ale táto skutočnosť podľa ústavného súdu nepredstavuje také pochybenie, ktoré by vyvolalo potrebu ingerencie ústavného súdu do rozhodnutia o náhrade trov konania. Išlo by totiž o odhad v komplikovanej situácii (stavebná uzávera, ochranné pásmo pohrebiska) a okresný súd v konečnom dôsledku aplikoval právnu úpravu, ktorá bola relevantná v danej procesnej situácii (ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami). Navyše predpoklad sťažovateľky, že súd by odhadom určil hodnotu sporu, ktorá by sa prejavila vo vyššej priznanej náhrade trov právneho zastúpenia, je ničím nepodložená fabulácia. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v napadnutom uznesení takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

29. Ďalšia námietka sťažovateľky, že sťažnosť proti rozhodnutiu o náhrade trov konania bola podaná neoprávnenou osobou, taktiež neobstojí, pretože samotný zástupca žalobcov v predmetnom konaní nie je stranou konania. Bez ohľadu na pochybnosti týkajúce sa zastúpenia protistranou sťažovateľky v predmetnom konaní boli žalobcovia, ktorí podali žalobu, a to aj v konaní o opravnom prostriedku (sťažnosti podľa § 239 CSP) proti rozhodnutiu o náhrade trov konania. Ak súd zistí, že zástupca, ktorý nie je advokát, zjavne nie je spôsobilý na riadne zastupovanie v konaní pred súdom, alebo ak ako zástupca vystupuje vo viacerých konaniach (pričom sťažovateľka nepreukázala, že by jedna z týchto podmienok bola naplnená), následkom je rozhodnutie súdu o nepripustení zastupovania

sporovej strany takýmto zástupcom a ďalšie konanie súdu priamo s touto sporovou stranou, a nie zamietnutie sťažnosti podľa § 239 CSP ako nedôvodnej v zmysle § 250 ods. 1 CSP, ako naznačovala sťažovateľka.

30. Skutočnosť, že okresný súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

31. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením okresného súdu a konaním, ktoré tomuto uzneseniu predchádzalo, nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označených základných práv a slobôd a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

32. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ako následok toho, že okresný súd sa dopustil porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 5).

33. Pretože ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy taká príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala vysloviť jeho porušenie, neprichádza v tomto prípade do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky vyplývajúceho z čl. 20 ods. 1 ústavy.

34. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018